

Forskningstræningsmodul Klinisk Genetik

Videreuddannelsesregion Syd

Baggrund

Forskningstræningsmodulet er en obligatorisk del af speciallægeuddannelsen for læger, der ikke har ph.d.-grad eller har skrevet disputats.

De overordnede rammer for forskningstræningen er beskrevet i Sundhedsstyrelsens vejledning om Den obligatoriske forskningstræning i speciallægeuddannelsen (<http://sundhedsstyrelsen.dk/da/uddannelse-autorisation/special-og-videreuddannelse/laege/forsknings-traeningsmodul>)

Formål

Forskningstræningen skal bidrage til at opbygge og styrke speciallægens kompetencer til selvstændigt at opsøge, vurdere og udvikle ny viden samt til at overføre denne viden til praktisk klinisk brug.

Forskningstræningen skal bidrage til at sikre, at lægen arbejder evidensbaseret på grundlag af den til enhver tid eksisterende viden og dermed danne basis for livslang læring.

Når speciallægeuddannelsen er gennemført skal lægen kunne:

- Formulere en problemstilling med udgangspunkt i en aktuell klinisk praksis inden for eget speciale og påvise tilstedeværende og manglende viden om en given problemstilling
- Gennemføre en systematisk eftersporing i forskningslitteraturen til at belyse en problemstilling
- Fortolke litteraturens resultater kritisk og anvende resultaterne til en kritisk vurdering af etableret praksis
- Vurdere eventuelle organisatoriske, økonomiske og etiske konsekvenser af at ændre praksis gennem udnyttelse af viden erhvervet ved gennemgang af litteraturen
- Formidle resultatet af en litteraturgennemgang samt eventuelle øvrige overvejelser

Overordnet tidsramme

Der er afsat 20 arbejdsdage til forskningstræningsmodulet fordelt på 10 dage til teoretisk kursusvirksomhed og 10 dage til selvstændigt arbejde med et mindre projekt. Der kan efter aftale arbejdes hjemme eller på afdelingen, hvor man så fritages for opgaver svarende til 10 arbejdsdage (skal aftales og planlægges i god tid med afdelingsledelsen). Dagene kan lægges samlet eller mere spredt over en periode, alt efter hvad der passer bedst med det konkrete projekt.

Forskningstræningen gennemføres under hoveduddannelsesforløbet og skal være påbegyndt senest to år efter ansættelsens start og afsluttes senest et halv år før speciallægeuddannelsen er gennemført.

Emnevalg og planlægning af projektet

En overordnet plan for afviklingen af forskningstræningen bør indgå i den individuelle uddannelsesplan allerede tidligt i hoveduddannelsesforløbet. Hovedvejleder og forskningsvejleder kan hjælpe den uddannelsessøgende med valg af emne for projektet.

Den uddannelsessøgende bør tilbydes at der vælges et projekt der kan forventes at resultere i en videnskabelig publikation (evt. i form af en kasuistik). Vælges dette bør den uddannelsessøgende orienteres om i hvilket omfang han/hun kan forvente at få afsat yderligere tid til den del af projektet, der i givet fald strækker sig ud over de 10 projektdage samt omfanget af vejledning ud over forskningstræningsopgaven. Hvis der vælges et forskningsprojekt, der ikke forventes at kunne afsluttes 6 måneder inden afslutning af hoveduddannelsen, skal forskningsvejlederen og den uddannelsessøgende læge fra starten (eller tidligst muligt, når det erkendes) have aftalt hvordan en egnet del af projektet kan præsenteres skriftligt og mundtligt inden denne frist.

Hvis den uddannelsessøgende ikke ønsker at sigte på en videnskabelig publikation, skal projektets emne afspejle omfanget af opgaven (dvs. 10 dage) og kan f.eks. være at udarbejde eller opdatere afdelingens faglige retningslinjer på et mindre område, gennemføre et litteraturstudie, gennemføre et kvalitetsudviklingsprojekt, en mini MTV, en audit eller udarbejde en projektbeskrivelse til et senere forskningsprojekt.

Program for forskningstræning

Forskningstræningen i Klinisk Genetik er i Videreuddannelsesregion Syd baseret på nedenstående uddannelseselementer:

- Grundkursus Modul I med indføring i forsknings- og evidensarbejde. Modulet modsvarer 3 kursusdage. Det placeres gerne i første år af hoveduddannelsen og er fælles for alle specialer. Kurset varetages af SDU efter aftale med Den Lægelige Videreuddannelse.

Forskningstræningsmodul Klinisk Genetik

Videreuddannelsesregion Syd

- Grundkursus Modul II fokuserer primært på statistik, forskningsetik og medicinsk teknologivurdering. Man skal gennemføre det samlede kursus som modsvarer 4 kursusdage. Kurset varetages af SDU efter aftale med Den Lægelige Videreuddannelse.
- Deltagelse ved DSMG årlige faglige internatmøde, tilsvarende seminardage eller projektrelevante studiebesøg, som aftales individuelt med forskningsvejlederen. Her fokuseres på muligheden for at høre præsentationer af andre både unge og mere erfarne forskere. Her skal sikres af den uddannelsessøgende kan få kontakt med ph.d.-studerende i specialet og gennem viden om deres projekter få viden om, hvordan man kommer videre med et mere omfattende projekt. Omfang svarer til 2 kursusdage.
- Planlægning og individuel vejledning efter aftale og behov.
- Specialespecifikt projekt af 10 dages varighed med udgangspunkt i en for specialet relevant problematik.
- Evalueringsdag (1 dag), hvor projektet fremlægges og evalueres. På evalueringsdagen præsenteres projektet som minimum for afdelingens akademikere i et forum hvor der er tid og rum til en god diskussion af projektet. I det omfang det er muligt tilstræbes at fremlæggelse og evalueringen foregår f.eks. ved det årlige faglige internatmøde i DSMG eller andet nationalt eller internationalt møde.

Det tilrådes, at man hurtigst muligt efter opstart i hoveduddannelsesforløb får tilmeldt sig Grundkursus I og II på Syddansk Universitet – antallet af pladser er begrænset og princippet om "først til mølle anvendes". Man kan tilmelde sig på <http://www.videreuddannelsen-syd.dk/wm434157>, hvor der også findes en grundig beskrivelse af disse kursers indhold.

Projektbeskrivelse/abstract

Den uddannelsessøgende formulerer i samarbejde med sin forskningsvejleder et fagligt problem, der ønskes belyst gennem det specialespecifikke projekt. Projektbeskrivelsen godkendes af specialets ansvarlige for forskningstræningen.

- Af projektbeskrivelsen/abstract skal foruden formål, plan og rammer for projektet fremgå navn på forskningsvejleder, hvilke kurser møder, seminar eller studiebesøg der planlægges, evalueringsmetode (fremlæggelsesforum) samt tidsramme for projektets gennemførelse (se bilag)
- Forskningstræningsmodulet skal være forankret på en af de to kliniske genetiske afdelinger der indgår i uddannelsen for den enkelte uddannelsessøgende læge.

Individuel vejledning

Den uddannelsessøgende læge arbejder med sit projekt i afdelingen inden for de aftalte rammer. Lægen har adgang til individuel vejledning ved telefonisk, mail eller personlig kontakt til forskningsvejlederen. Den uddannelsessøgende læge og forskningsvejleder aftaler indbyrdes rammen for vejledning vedrørende projektet.

Skriftlig rapport

Hvis ikke der er tale om en planlagt publikation (hvor tidsskriftets opsætning og krav kan følges) bør den skriftlige rapport så vidt muligt være opbygges som en videnskabelig publikation. Nogle retningslinjer der kan følges er:

- Rapporten har en forside med relevant titel og navn på uddannelsessøgende læge og vejleder.
- Resumé på dansk og engelsk (max 200 ord: baggrund, metode, resultater, diskussion og konklusion)
- Selve rapporten, som er opdelt i en introduktion (baggrund, formål og gerne forskningsspørgsmål), metode, resultater, diskussion af resultater + metode og til sidst konklusion og perspektiver. Rapporten må maksimalt fylde 4 sider med 1½ linjeafstand (eksklusiv forside, resumé, figurer, tabeller, referenceliste og evt. bilag). Der må maksimalt gives 20 referencer, som opstilles efter Vancouver princippet. Den oprindelige projektbeskrivelse/abstract vedlægges som bilag.

Hvis der er tale om en faglig retningslinje eller lign. vedlægges denne. Punkter der er dækket i det udarbejdede kan kopieres ind i rapporten.

Fremlæggelse

Projektet afsluttes som anført med mundtlig præsentation af projektet for en kritisk kollegial forsamling. Dette kan være med udgangspunkt i en poster eller en power point præsentation. Formidlingen skal indeholde relevant projektformål, metodeangivelser, datagrundlag, litteraturkritik osv. i overensstemmelse med det formulerede projekt.

Forskningstræningsmodul Klinisk Genetik

Videreuddannelsesregion Syd

Evaluering og godkendelse

Evalueringen udføres løbende under vejledningen. Slutevalueringen baseres på det skriftlige produkt og fremlæggelsen. Det anbefales at slutevalueringen også omfatter processen.

Ved evalueringen bør der lægges vægt på

- at problemstillingen er klar og velafgrænset
- at problemstillingen er behandlet dybdegående og med anvendelse af relevante nyere publikationer
- at materialer og metoder er klart beskrevet
- at fund/resultater fremstår klart
- at der er lavet en kritisk vurdering af andres og egne data
- at formen er gennemarbejdet og at figurer og tabeller er relevante og velstrukturerede

Forskningstræningsmodulet godkendes formelt på baggrund af gennemførte teoretiske kurser, mundtlig fremlæggelse af projekt samt det skriftlige projekt. Forskningsvejlederen godkender og attesterer det gennemførte forskningstræningsmodul. (link findes på (<http://sundhedsstyrelsen.dk/da/uddannelse-autorisation/special-og-videreuddannelse/laege/forsknings-traeningsmodul>))

Organisation

Specialets ansvarlige for forskningstræningen i Videreuddannelsesregion Syd er lektor, overlæge, ph.d. Lilian Bomme Ousager, OUH, lilian.bomme.ousager@rsyd.dk.

Specialets ansvarlige for forskningstræningen godkender projektoplægget og det færdige projekt eller kan uddelegere disse opgaver til de individuelle forskningsvejleder.

Forskningsvejlederen skal:

- have dokumenteret forskningserfaring
- bistå ved beskrivelse og afgrænsning af projektet
- bistå ved tilrettelæggelse herunder dimensionering af eventuelt patientmateriale
- deltage i konkret planlægning af de 10 projektdage
- stå til rådighed for vejledning og evaluering under projektet
- hjælpe med formidlingsdelen

I den afdeling, hvor projektet finder sted, støttes den praktiske gennemførelse af projektet desuden af hovedvejlederen for det individuelle hoveduddannelsesforløb, den uddannelsesansvarlige overlæge og evt forskningsleder på afdelingen.

Dispensation

Uddannelsessøgende læger med dokumenteret forskningserfaring i form af gennemført ph.d.-forløb eller disputats kan få dispensation for forskningstræningsmodulet. Yderligere information og blanket til ansøgning om dispensation findes på Den Lægelige videreuddannelses hjemmeside (<http://www.videreuddannelsen-syd.dk/wm434157>)

Økonomi

Yderligere information om kursusafgift og økonomi findes her:

<http://www.videreuddannelsen-syd.dk/wm434157>

I samråd med vejlederen kan den hoveduddannelsessøgende evt. planlægge et individuelt kursusforløb, som kan erstatte ovennævnte. Ved køb af kurser hos eksterne udbydere (andet speciale, universitet el. lign), kan anvendes fast kursusafgift pr. dag til kurser pr. hoveduddannelsessøgende.

Yderlige oplysninger

<http://www.videreuddannelsen-syd.dk/wm434157>

På vegne af uddannelsesudvalget for Klinisk Genetik i Region Syd

Lilian Bomme Ousager
Forskningstræningsleder

**Forskningstræningsmodul Klinisk Genetik
Videreuddannelsesregion Syd**

Projektbeskrivelse/abstract

Uddannelsessøgende læge (Navn og cpr nr)	
Forskningsvejleder (Navn)	
Sted for gennemførelse af forskningstræningsmodulet	
Projektets titel	
Abstract (formål, plan og rammer for projektet) max 500 ord	
Forskningsspørgsmål (konkretisering af formålet med projektet med et enkelt spørgsmål)	
Forventes projektet at resultere i publikation (Ja/Nej)	

Forskningstræningsmodul Klinisk Genetik Videreuddannelsesregion Syd

<p>Aftalte vedr. tidsforbrug</p> <ul style="list-style-type: none"> • I projektperioden (fordeling af de 10 dage, evt hjemmearbejdsdage) • Evt. efter godkendt forskningstræningsmodul (arbejdstid/fritid) 	
<p>Evt. aftaler vedr. vejlederfunktion</p> <ul style="list-style-type: none"> • I projektperioden • Efter godkendt forskningstræningsmodul 	
<p>Indhold af 2 kursusdage som aftales individuelt</p> <p>(deltagelse ved DSMG årlige faglige internatmøde, tilsvarende seminar dage eller projektrelevante studiebesøg)</p>	
<p>Starttidspunkt</p>	
<p>Forventet sluttidspunkt</p>	
<p>Kurser (hvornår planlægges de gennemført)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Grundkursus Modul I • Grundkursus Modul II • Aftale om deltagelse ved DSMG årlige faglige internatmøde, tilsvarende seminar dage eller projektrelevante studiebesøg • Evalueringsdag 	

Dato og sted:

Underskrift uddannelsessøgende:

Underskrift forskningsvejleder:

Forskningsvejledere bekræfter med sin underskrift at de påtager sig vejlederfunktionen samt at aftale om ovenstående forløb og tidsforbrug er godkendt af afdelingsledelsen på ansættelsesstedet i den periode aftalen dækker.

Kopi af denne sendes til specialets ansvarlige for forskningstræningen i Videreuddannelsesregion Syd.